

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

10 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către petiționarul Mițcu Alexandru, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2015,

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță:* 16.06.2015-25.06.2015
2. *instanța de recurs:* 10.09.2015 - 19.11.2015

A C O N S T A T A T:

1. Petiționarul Mițcu Alexandru, la data de 16 iunie 2015, a înaintat plângere la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, în baza prevederilor art. 313 Cod de procedură penală, prin care a solicitat anularea ordonanțelor procurorului în Procuratura sect. Botanica mun. Chișinău, privind refuzul în reluarea urmăririi penale, precum și obligarea procurorului de a supune unui control suplimentar faptele încălcării dreptului prevăzut de art. 69 Cod de procedură penală, repunând dreptul său prevăzut de art. 287 Cod de procedură penală, pe motiv că nu a fost informat despre ordonanțele din 20 noiembrie 2009 și respectiv 10 iulie 2009.

2. Prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 25 iunie 2015, plângerea petiționarului Mițcu A., a fost respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea soluției adoptate, instanța de judecată a conchis că, deoarece a expirat mai mult de un an de la intrarea în vigoare a ordonanțelor din 10.07.2009 și din 20.11.2009, termen prevăzut de art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, nu există temei legal pentru reluarea urmăririi penale, respectiv argumentele invocate de petiționar sânt neîntemeiate și urmează a fi respinse.

Totodată, instanța de judecată a menționat că, deoarece la materialele cauzei penale sunt anexate probe, ce confirmă faptul că toate acțiunile întreprinse de către ofițerul de urmărire penală și procuror pe cauza dată au fost legal efectuate, din care considerent a fost respinsă ca nefondată prezenta plângere.

3. Încheierea menționată, a fost atacată cu recursuri de către:

3.1 Petiționar, prin care a solicitat casarea acesteia ca fiind ilegală cu dispunerea reluării urmăririi penale în cauza penală nr. 2006428009.

În motivarea recursului său, a invocat că nu este de acord cu încheierea contestată, considerând-o ilegală și neîntemeiată, deoarece despre existența ordonanțelor din 01.07.2009 și 20.11.2009, petiționarul a aflat doar de la Procuratura Generală, prin demersul din 26.11.2014, emis de către procurorul, Furtuna I.

Subsecvent, petiționarul a menționat că din motiv că au apărut circumstanțe noi, care constituie vicii fundamentale, în baza art. 287 Cod de procedură penală, a depus o plângere procurorului ierarhic superior, care prin ordonanța sa din 03.06.2015 a respins plângerea petiționarului, dar a omis să se expună asupra faptului că petiționarul a aflat despre ordonanțele în speță, doar la data de 26.11.2014, prin urmare, în viziunea sa aceste circumstanțe duc la nulitatea ordonanțelor emise la data de 03.06.2009, 20.11.2009 și 01.07.2009, cu necesitatea reluării urmăririi penale pe cauza penală nr. 20066428009.

3.2 Avocatul Druță B., în numele petiționarului, prin care a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la o nouă examinare.

În motivarea recursului apărătorul, a invocat că:

- din materialele dosarului nu este specificat dacă Mițul A., a avut o posibilitate reală de a-și apăra efectiv interesele sub toate aspectele, dacă i s-a explicat că are nevoie de a fi asistat de un apărător;

- instanța de judecată s-a limitat doar la argumentul că Mițul A., nu a respectat termenul de prescripție, fără a-i oferi posibilitatea de a repara această omisiune și corect ar fi fost ca instanța să clarifice dacă ordonanțele contestate au fost emise legal sau contravin legislației în vigoare, oferindu-i posibilitatea petiționarului de a se bucura de dreptul constituțional la un proces echitabil, prevăzut și de art. 6 al CEDO.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2015, a fost respins ca nefondat recursul declarat de către petiționarul Mițul A., cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea soluției adoptate, instanța a menționat referitor la, concluziile primei instanțe, ca fiind legale și întemeiate, fără a fi constatate careva acțiuni sau inacțiuni ale organului de urmărire penală, ce în speță, ar leza drepturile și interesele lui Mițul A.

Prin urmare, instanța de recurs a reținut că la data 22.04.2015, în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău a parvenit cererea lui Mițul A., depusă în ordinea art. 287 Cod de procedură penală, prin care a solicitat anularea ordonanțelor din 10.07.2009 și din 20.11.2009, pe motiv că nu a fost asistat de avocat.

Analizând ordonanța de refuz în reluarea urmăririi penale din 03.06.2015, emisă de procurorul sect. Botanica, Cimbir M., s-a constatat că în cadrul examinării cererii depuse de Mițul A., prin prisma art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, urmărirea penală pe cauza penală 2006428009, a fost pornită la data de 27.01.2006.

Prin ordonanța din 10.07.2009, emisă de procurorul în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău, Grosu O., a fost dispusă încetarea în parte a urmăririi penale pe cauza penală nr. 2006428009, pe faptul reținerii și percheziției corporale a lui Mițul A. efectuată în cadrul cauzei penale 2004421197, menținută prin ordonanța procurorului ierarhic superior din 20.11.2009.

Ulterior, prin încheierea irevocabilă a judecătorului de instrucție din 21.02.2010 a fost respinsă plângerea lui Mițcul A., împotriva ordonanțelor menționate supra.

Potrivit ordonanței de refuz s-a constatat faptul că plângerea lui Mițcul A. a fost respinsă și din considerentul că art. 69 Cod de procedură penală, prevede participarea obligatorie a apărătorului doar într-un proces penal, iar în unele cazuri doar la cererea persoanei, iar partea vătămată are dreptul, potrivit art. 60 alin. (1) pct. 18) Cod de procedură penală, să fie reprezentată de un avocat ales, iar dacă nu are mijloace pentru a plăti avocatul să fie asistată, în condițiile legii de un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.

Așadar, instanța de recurs a conchis că atât timp cât partea vătămată nu a solicitat un avocat, pentru a-i apăra interesele, organul de urmărire penală nu este obligat să-i asigure un avocat.

Totodată, instanța de recurs a notat că, atât în plângerea adresată procuraturii, dar și nemijlocit în cererea adresată instanței în ordinea prevăzută de art. 313 Cod de procedură penală, nu au fost expuse careva fapte ce ar determina reluarea urmăririi penale în condițiile art. 287 Cod de procedură penală și în circumstanțele expuse instanța a ajuns la concluzia că în cazul de față a fost adoptată o hotărâre legală fără a fi prejudiciate drepturile solicitantului.

Instanța de recurs a atestat faptul că, a expirat mai mult de un an de la intrarea în vigoare a ordonanțelor din 10.07.2009 și din 20.11.2009, din care considerent a conchis că nu există temeiuri legale pentru reluarea urmăririi penale, iar argumentele invocate de Mițcul A. nu sunt întemeiate, drept urmare urmează a fi respinse.

Raportând motivele invocate de către petiționar la prevederile legale, în opinia instanței de recurs, argumentele precum că petiționarul a aflat despre ordonanțele contestate în speță mult mai târziu, adică la data de 26.11.2014, nu pot constitui vicii fundamentale sau erori ce ar institui concluzia că în speță sunt aplicabile prevederile art. 287 Cod de procedură penală. În consecință, recursurile declarate au fost considerate neîntemeiate și au fost respinse.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de recurs adoptată, petiționarul Mițcul A. o contestă cu recurs în anulare, prin care solicită casarea acesteia.

În motivarea recursului său, invocă că:

- doi judecători ai completului de judecată, care au participat la examinarea recursului său și al apărătorului, anterior au participat și la judecarea cauzei penale nr. 1-37/2006 și la 29.10.2008 au pronunțat decizie de condamnare a petiționarului, prin urmare erau incompatibili de a participa la judecarea recursurilor în speța dată;

- consideră că urmează a fi pornită procedura de revizuire a deciziei din 29.10.2008, din motiv că au apărut circumstanțe noi de care condamnatul nu a știut și nici nu putea ști, ce nu au fost luate în considerație de către instanța de recurs, fiind anexate la cererea de revizuire depusă procurorului sect. Botanica mun. Chișinău.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, la Curtea Supremă de Justiție poate fi declarat recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Totodată, prevederile art. 453 alin. (1), art. 455 alin. (2) pct. 3)-5), art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, prevăd că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă denumirea instanței care a pronunțat sentința, data sentinței, fapta constatată și dispozitivul sentinței; data deciziei în apel, dispozitivul deciziei în apel și argumentele admiterii sau respingerii apelului; data adoptării deciziei în recurs, și argumentele admiterii sau respingerii recursului. În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul judecării cauzei în instanța judecătorească.

Astfel, prevederile legale menționate mai sus prescriu în mod expres, că pot fi atacate cu recurs în anulare doar hotărârile judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Prevederile legale enunțate atestă că, celelalte categorii de hotărâri judecătorești irevocabile, inclusiv cele adoptate de judecătorul de instrucție, în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, nu sunt pasibile de drept de a fi contestate prin intermediul recursului în anulare.

Acțiunile sau actele ilegale ale organului de urmărire penală și a organului care exercită activitate specială de investigații, în sensul art. 313 Cod de procedură penală (cu excepția celor prevăzute la alin. (6) al normei vizate), au un singur grad de verificare, fapt ce corespunde cerințelor art. 13 CEDO, precum că orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale. Deci, statul este obligat să asigure o cale de atac în instanță, în cazul pretinselor violări ale drepturilor omului. Astfel, statul a asigurat acest drept prin controlul efectuat în baza art. 313 Cod de procedură penală.

Eliminarea căilor extraordinare de atac în această materie este justificată și de caracterul special al procedurii instituite de prevederile art. 313 Cod de procedură penală, legiuitorul urmărind astfel să asigure celeritatea acesteia și obținerea în mod rapid a unei hotărâri irevocabile și definitive prin care să fie exercitat controlul judiciar asupra acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitatea specială de investigații, pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Potrivit dispozițiilor art. 456 alin. (1), 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat, în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

În temeiul celor expuse, Colegiul penal conchide că, recursul de pe rol, este declarat împotriva unei hotărâri judecătorești irevocabile, prin care nu a fost

soluționat fondul unei cauze penale și fără suport legal pentru a fi atacat cu recurs în anulare, adică este vădit neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 456 alin. (1) și art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod procedură penală, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către petiționarul Mițcu Alexandru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2015, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 10 februarie 2016.

Președinte:

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie